

D E C I Z I E

11 septembrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ  
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Valeriu Doagă

Judecătorii

Nicolae Clima, Iuliana Oprea

Tatiana Vieru, Ion Corolevschi

examinând recursul declarat de către Alexandru Vulpe, în pricina civilă la cererea lui Alexandru Vulpe cu privire la constatarea decesului la o anumită dată și în anumite împrejurări, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 noiembrie 2012, prin care a fost respins apelul declarat de către Alexandru Vulpe și menținută hotărârea Judecătoriei Călărași din 08 august 2012, prin care cererea a fost respinsă,

c o n s t a t ă:

La 24 mai 2012, Alexandru Vulpe a depus o cerere cu privire la constatarea decesului la o anumită dată și în anumite împrejurări.

În motivarea cererii petiționarul a indicat că după cum atestă certificatele de naștere, soții Ioan Vulpe, născut la 10 septembrie 1877 și Anastasia Vulpe, născută la 01 noiembrie 1879, ambii născuți în localitatea Bravicea, jud. Orhei, actual r-nul Călărași, sunt bunicii săi.

La 13 iunie 1941, bunicii săi, Ioan Vulpe și Anastasia Vulpe împreună cu fiul acestora, Victor Vulpe au fost deportați din localitatea Bravicea, raionul Orhei în baza deciziei organelor NKGB ale RSSM din 08 iunie 1941. În certificatul de arhivă nr. 982 din 02 aprilie 2008, eliberat de Arhiva Națională a Republicii Moldova este specificat că în registrul cu privire la situația nominală a locuitorilor deportați, concentrați sau rechiziționați de autoritățile rusești din comuna Bravicea pentru anul 1942 sunt înscriși cu nr. 63 Ioan Vulpe cu familia nr. 65 Anastasia Vulpe și nr. 66 Victor Vulpe de origine etnică români, agricultori deportați la 13 iunie 1941.

Menționează că bunicii săi, fiind deportați, nu s-au întors în locurile natale și nici o informație nu mai este cunoscută despre aceștia, bunicul la deportare având 64 ani, iar în anul 2012 ar fi împlinit 135 ani, iar bunica - 62 ani, iar în anul 2012 ar fi împlinit 133 ani.

Susține că ulterior, bunicii săi au ajuns în Kazahstan, localitatea Kâzâl-Orda, fiind persoane în etate au decedat în scurt timp de la deportare și nu s-au mai întors

în locurile natale, dar au fost reabilitați la 07 aprilie 1990 de către KGB ale RSSM și conform art. 3 al Legii privind reabilitarea victimelor represiunilor politice nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992, au fost declarați victime ale represiunilor politice.

Afirmă că din unele informații a aflat că bunicii săi au ajuns în Kazahstan, localitatea Kâzâl-Orda. După scurt timp, Ioan Vulpe a fost condamnat cu închisoare în penitenciarul din Kazahstan, or. Kazalinsk, unde și a decedat în anul 1942 în spital, iar Anastasia Vulpe a muncit într-o gospodărie agricolă în acea perioadă și a decedat în Aralsk în anul 1944. Fiul acestora, Victor Vulpe, fiind ridicat o dată cu ei, după satisfacerea serviciului militar s-a stabilit în localitatea Baidaevka lângă Novokujnețk, regiunea Kemerova, unde a lucrat ca miner până în anul 1956, când s-a întors în RSS Moldova, iar acesta a fost scos de la evidență în baza adeverinței de arhivă cu nr. 10/32-B-33 din 13 ianuarie 2010, eliberată de MAI al Federației Ruse, Centrului Informațional din Kemerova.

Invocă că el s-a adresat cu cereri atât la autoritățile din Republica Moldova, România, Federația Rusă, cât și ale Republicii Kazahstan pentru furnizarea informației despre decesul soților Vulpe și eliberarea certificatelor de deces, însă nu a fost stabilit cert data și locul decesului bunicilor săi.

Consideră că, fiind situație de război în perioada anilor 1940-1945, documentele de deces ale lui Ioan Vulpe și Anastasia Vulpe s-au pierdut, din publicațiile în presă nu a primit nici un răspuns, însă din unele surse neoficiale, aceștia au decedat după cum urmează: Ioan Vulpe - la 20 februarie 1942, naționalitatea român, localitatea Kîzîl-Orda, Kazahstan, iar Anastasia Vulpe – la 18 iunie 1944, naționalitatea româncă, localitatea Aralsk, Kazahstan.

Prin urmare, solicită constatarea decesului la o anumită dată și în anumite împrejurări a bunicilor săi, Ioan Vulpe, născut la 10 septembrie 1877 și Anastasia Vulpe, născută la 01 noiembrie 1979, ambii victime ale represiunilor politice, data prezumată a decesului fiind: Ioan Vulpe - 20 februarie 1942, naționalitatea român, localitatea Kîzîl-Orda, Kazahstan, iar Anastasia Vulpe - 18 iunie 1944, naționalitatea româncă, localitatea Aralsk, Kazahstan.

Prin hotărârea Judecătoriei Călărași din 08 august 2012 cererea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 noiembrie 2012 a fost respins apelul declarat de către Alexandru Vulpe și menținută hotărârea primei instanțe.

La 15 februarie 2013, în termenul prevăzut de lege, Alexandru Vulpe a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârilor judecătorești și emiterea unei noi hotărâri privind admiterea cererii.

Recurentul Alexandru Vulpe, în motivarea recursului, a indicat că nu este de acord cu hotărârile instanțelor de judecată, deoarece instanțele judecătorești au aplicat eronat normele de drept material și nu au dat apreciere probelor administrate, prin care se confirmă faptul că el a făcut tot posibilul pentru aflarea locului aflării și date despre decesul bunicii săi.

De asemenea, instanțele judecătorești nu au luat în considerare probele, din care rezultă cu certitudine că soții Vulpe au fost deportați la 13 iunie 1941, iar ulterior nu s-au mai întors, fiind reabilitați la 07 aprilie 1990 de către organele KGB ale RSSM și conform art. 3 din Legea privind reabilitarea victimelor

represiunilor politice au fost declarate victime ale represiunilor politice. Din declarațiile persoanelor audiate de Comisariatul raional de poliție Călărași s-a constatat că se presupune că Ion Vulpe ar fi decedat la 20 februarie 1942, în localitatea Kîzîl-Orda, Kazahstan, iar Anastasia Vulpe ar fi decedat la 18 iunie 1944, localitatea Aralsk, Kazahstan. Dat fiind situația de război din perioada anilor 1940-1945, documentele de deces ale lui Ioan Vulpe și Anastasia Vulpe s-au pierdut, iar organele competente nu dețin asemenea acte.

Menționează că efectul juridic al constatării decesului la o anumită dată și în anumite împrejurări a soților Vulpe rezidă din Legea Parlamentului României nr. 290 din 27 iunie 2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrare, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947.

Afirmă că la momentul deportării, bunicii săi erau cetățeni români, iar conform Legii menționate, el cade sub incidența acesteia și urmează să beneficieze de acordarea de despăgubiri sau compensații pentru bunurile proprietate a acestora.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) CPC, completul din 3 judecători prin încheierea din 17 iunie 2013 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea cererii din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Pe parcursul judecării pricinii s-a constatat că recurentul Alexandru Vulpe, născut la 16 august 1933, este fiul lui Theodor Vulpe și al Tatiane Vulpe și nepotul lui Ioan Vulpe și al Anastasiei Vulpe.

Înaintând prezenta cerere, Alexandru Vulpe a solicitat constatarea decesului bunicilor săi la o anumită dată și în anumite împrejurări după cum urmează: Ioan Vulpe la 20 februarie 1942, naționalitatea român, localitatea Kîzîl-Orda, Kazahstan, iar Anastasia Vulpe la 18 iunie 1944, naționalitatea româncă, localitatea Aralsk, Kazahstan.

Instanțele judecătorești, fiind investite cu judecarea pricinii în cauză, au ajuns la concluzia netemeinicii cererii, reținând în acest sens că recurentul nu a probat că pe parcursul acestor ani a întreprins toate măsurile posibile pentru stabilirea locului aflării bunicilor săi, precum și nu a probat scopul și necesitatea constatării faptului cu valoare juridică.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că concluzia instanțelor judecătorești este greșită.

Actele pricinii denotă faptul că bunicii recurentului, Ioan Vulpe s-a născut la 10 septembrie 1877, iar Anastasia Vulpe s-a născut la 01 noiembrie 1980, ambii fiind născuți în localitatea Bravicea, jud. Orhei.

Conform certificatului nr. 982 din 02 aprilie 2008, eliberat de către Arhiva Națională a RM și certificatului din 28 septembrie 2009, eliberat de către Procuratura Generală a RM, Ioan Vulpe și Anastasia Vulpe au fost deportați la 13 iunie 1941 împreună cu fiul lor, Victor Vulpe în regiunea Nemerovo în baza deciziei organelor NKGB ale RSSM din 08 iunie 1941, iar la 07 aprilie 1990, au fost reabilitați și conform art. 3 din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, Ioan Vulpe și Anastasia Vulpe au fost declarate victime ale represiunilor politice.

Din materialele dosarului rezultă că din declarațiile persoanelor audiate pe marginea cazului dat se presupune că Ioan Vulpe ar fi decedat la 20 februarie 1942, în localitatea Kîzîl-Orda, Kazahstan, iar Anastasia Vulpe - la 18 iunie 1944, în localitatea Aralsk, Kazahstan.

De asemenea, din materialele dosarului rezultă că recurentul Alexandru Vulpe a întreprins toate măsurile pentru obținerea informației referitoare la decesul bunicilor săi, însă s-au soldat cu eșec.

La caz, se mai reține că recurentul Alexandru Vulpe are dreptul la despăgubiri sau compensații pentru bunurile imobile avute în proprietate și confiscate de la bunicii săi.

În această ordine de idei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite cererea recurentului și de a constata decesul bunicilor săi la o anumită dată și în anumite împrejurări după cum urmează: Ioan Vulpe la 20 februarie 1942, naționalitatea român, localitatea Kîzîl-Orda, Kazahstan și Anastasia Vulpe la 18 iunie 1944, naționalitatea româncă, localitatea Aralsk, Kazahstan.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și de a emite o nouă hotărâre, prin care cererea lui Alexandru Vulpe cu privire la constatarea decesului la o anumită dată și în anumite împrejurări de admis, cu constatarea decesului bunicilor lui Alexandru Vulpe la o anumită dată și în anumite împrejurări după cum urmează: Ioan Vulpe la 20 februarie 1942, naționalitatea român, localitatea Kîzîlorda, Kazahstan și Anastasia Vulpe la 18 iunie 1944, naționalitatea româncă, localitatea Aralsk, Kazahstan.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

#### d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Alexandru Vulpe.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 13 noiembrie 2012 și hotărârea Judecătoriei Călărași din 08 august 2012 în pricina civilă la cererea lui Alexandru Vulpe cu privire la constatarea decesului la o anumită dată și în anumite împrejurări și se emite o nouă hotărâre, prin care:

Se admite cererea lui Alexandru Vulpe cu privire la constatarea decesului la o anumită dată și în anumite împrejurări.

Se constată decesul bunicilor lui Alexandru Vulpe la o anumită dată și în anumite împrejurări după cum urmează: Ioan Vulpe la 20 februarie 1942, naționalitatea român, localitatea Kîzîl-Orda, Kazahstan și Anastasia Vulpe la 18 iunie 1944, naționalitatea româncă, localitatea Aralsk, Kazahstan.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,  
judecătorul  
Judecătorii

Valeriu Doagă

Nicolae Clima

Iuliana Oprea

Tatiana Vieru

Ion Corolevski